

Sygn. akt I C 229/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 marca 2017 roku

Sąd Okręgowy w Częstochowie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSO Andrzej Nowak

Protokolant: Ewa Lenartowicz

po rozpoznaniu w dniu 21 lutego 2017 roku w Częstochowie

na rozprawie

sprawy z powództwa C. W.

przeciwko M. W.

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. nie obciąża powódki obowiązkiem zwrotu kosztów procesu;
3. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w C. adwokatowi P. N. kwotę 8 856 złotych (osiem tysięcy osiemset pięćdziesiąt sześć złotych) w tym kwotę 1 656 zł podatku od towarów i usług tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu;
4. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w C. adwokatowi J. J. kwotę 8 856 złotych (osiem tysięcy osiemset pięćdziesiąt sześć złotych) w tym kwotę 1 656 zł podatku od towarów i usług tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu.

Sygn. akt IC 229/15

UZASADNIENIE

Powódka C. W. w pozwie z dnia 4 maja 2015 r., po jego sprecyzowaniu na rozprawie w dniu 5 kwietnia 2016 r. (k. 188), wniosła o zasądzenie od pozwanego M. W. na jej rzecz kwoty 360.000,00 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za niemożność korzystania przez nią z nieruchomości położonej w C. przy ul. (...). Nadto wniosła o zasądzenie od pozwanego kwoty 225.000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty tytułem nakładów jakie wniosła na nieruchomość położoną w C. przy ul. (...).

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że dokonywała nakładów na majątek pozwanego tj. nieruchomość położoną przy ul. (...), w 1990 r. zakupiła 4.500 sztuk pustaków, 1.600 sztuk cegły, 3 tony cementu, 3 tony wapna, 10 ton piasku, drut zbrojeniowy, drzewo na dach, wymieniono 4 okna oraz koszty robocizny. Z materiałów tych przeprowadzono kapitalny remont oraz odbudowano piętro budynku. Powódka zakupiła również piec. W 2008 r. na w/w nieruchomości zakupiła z własnych środków papę w kwocie 155,94zł, cement w kwocie 300zł, piasek w kwocie 350zł, płytki w kwocie 799,46 zł, wełnę mineralną w kwocie 86zł. Podniosła, że przez wiele lat dbała o budynek, wykonywała osobiście malowanie ścian, białkowanie, uszczelnianie okien. Łącznie poniosła koszty 225.000 zł, których pozwany nigdy jej nie zwrócił. Nadto pozwany bez zgody powódki wynajął budynek przy ul. (...), którego jest wraz

z powódka współwłaścicielem – otrzymał z tego tytułu od listopada 2008 r. przez 3 lata 61.200 zł z jednej z umowy a z drugiej umowy od 2012 r. do 2014 r. – 50.400 zł. Pieniądze te otrzymywał do rąk własnych nie dzieląc się z powódką. Powódka wskazała, że w wyniku działań pozwanego nie mogła prowadzić działalności fryzjerskiej, co za tym idzie poniosła koszty 360.000 zł.

Powódka nie wskazała podstawy prawnej żądania.

Pozwany M. W. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwany podniósł, że roszczenie powódki jest nieuzasadnione, zarówno co do zasady, jak i co do wysokości. Odnośnie żądania odszkodowania z tytułu niemożności korzystania przez powódkę z nieruchomości położonej przy ul. (...) powód podniósł, że przedmiotowa nieruchomość stanowi wyłączną własność pozwanego M. W., nieruchomość tę nabył w listopadzie 1989 r. Jako jedyny właściciel tej nieruchomości mógł nią swobodnie rozporządzać. Wskazał, że brak jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, że na pozwanym ciążył obowiązek nieodpłatnego udostępnienia powódce przedmiotowego lokalu, w szczególności w celu prowadzenia przez nią działalności gospodarczej. Zdaniem pozwanego powódka nie wykazała żadnej z przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej tj. istnienia szkody, jej wartości a także związku przyczynowego pomiędzy działaniem pozwanego a rzekomą szkodą. Powód podniósł, że środki pieniężne które uzyskał z tytułu umowy najmu przedmiotowej nieruchomości przeznaczał na bieżące koszty utrzymania gospodarstwa domowego, w tym również na koszty utrzymania powódki.

Odnośnie żądania zwrotu nakładów pozwany zarzucił, że powódka nie rozgraniczyła nakładów na nieruchomości przy ul. (...) pod nr(...) i (...) (zarzut ten jest nieaktualny wobec sprecyzowania roszczenia poprzez żądanie rozliczenia nakładów jedynie na nieruchomości położonej ul. (...) pod nr (...), nie wskazała również konkretnych kwot, jakie składają się na dochodzoną pozwem sumę, z załączonych faktur i rachunków nie wynika, iż środki finansowe za zakup wskazanych w nich przedmiotów pochodziły z majątku osobistego powódki, co – zdaniem pozwanego oznacza iż brak podstaw do uznania, że faktycznie sfinansowała ich zakup. Pozwany wskazał, że koszty wszelkich napraw i remontów na wskazanych posesjach finansowane były wyłącznie ze środków pieniężnych pozwanego, w tym również czynszu najmu np. piec CO. Nadto pozwany podniósł, iż stan techniczny budynku przy ul. (...) był dobry i nie wymagał nakładów opiewających na kwotę dochodzoną pozwem. W ocenie pozwanego sytuacja majątkowa powódki nie daje jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, iż dysponowała ona własnymi środkami, które mogła przeznaczyć na zakup wymienionych w pozwie przedmiotów czy przeprowadzenie remontów.

W toku postępowania pozwany podniósł dodatkowo zarzut przedawnienia roszczenia, jednak w żaden sposób go nie umotywował.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wobec ograniczenia przez powódkę roszczenia do nieruchomości położonej przy ul. (...) (karta 188 akt) poniższe ustalenia będą dotyczyć wyłącznie tej nieruchomości.

C. W. i M. W. zawarli w dniu 6 października 1988 r. związek małżeński.

(dowód: kopia odpisu skróconego aktu małżeństwa k. 138 - akta SO w Częstochowie sygn. I C (...), okoliczność bezsporna)

Pozwany M. W. jest jedynym właścicielem nieruchomości gruntowej położonej w C. przy ulicy (...) (oznaczonej nr ewid. działki (...)) o powierzchni 468 m², opisaną w księdze wieczystej Kw nr (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy w C., zabudowanej budynkiem mieszkalnym o aktualnej powierzchni użytkowej wynoszącej 110,67 m². Powyższą (...) nabył w trakcie trwania małżeństwa na podstawie umowy zamiany zawartej w formie aktu notarialnego w dniu 10 listopada 1989 r. w Państwowym Biurze Notarialnym przed notariuszem M. B.. Przedmiotowa umowa obejmowała

własnościowy lokal mieszkalny nr (...) położony w C. przy ul. (...), który stanowił własność pozwanego. Pozwany nabył ten lokal na podstawie umowy sprzedaży przed zawarciem związku małżeńskiego, stanowił on jego majątek odrębny.

(dowód: umowa zamiany z dn. 10.11.1989 r., (Rep. Nr (...)) k. 141-142 v - akta SO w Częstochowie sygn. I C (...), dokumenty z księgi wieczystej nr Kw nr (...) tj. wypis z rejestru gruntów k. 13, umowa zamiany z dn. 10.11.1989 r. k. 17-18, zaświadczenia i pisma (...) w C. dotyczącego lokalu mieszkalnego k. 20, 21)

Nieruchomość przy ul. (...) po jej nabyciu przez M. W. była kilkakrotnie rozbudowywana i remontowana, przeprowadzono remont dachu, wymieniono stropy nośne dachu, wykonano wylewkę wzmacniającą strop oraz wykonano otynkowanie całego budynku z zewnątrz. Nadto wykonano przeróbkę wejścia do piwnicy wraz ze schodami oraz schody na strych oraz wykonano centralne ogrzewanie w całym budynku. Większość remontów została wykonana metodą gospodarczą, do bardziej skomplikowanych prac był zatrudniany wykwalifikowany robotnik, pozwany z synem byli pomocnikami. Prace te były finansowane głównie z uzyskiwanego przez powoda czynszu najmu z tytułu wynajmu lokali znajdujących się na nieruchomości przy ul. (...) oraz sfinansowana bezpośrednio przez najemców. Pozwany M. W. wynajmował pomieszczenia w budynku znajdującym się na należącej do niego nieruchomości przy ul. (...), od listopada 2008 r. przez okres trzech lat, najemcą był właściciel przedsiębiorstwa (...) M., czynsz najmu był ustalony na kwotę 1.700,00 zł brutto miesięcznie, od czerwca 2012 r. przedmiotowy lokal był wynajmowany na rzecz M. G. za kwotę czynszu w wysokości 1800 zł miesięcznie. Od około 2 lat lokale nie są wynajmowane. Pozwany otrzymał od właściciela firmy (...) M. około 8 000-10 000 zł pożyczki, która została rozliczona z czynszu najmu. Za powyższą kwotę pozwany dokonał remontu budynku znajdującego się na należącej do niego nieruchomości, w szczególności zakupił nową stolarkę okienną, wykładziny, wełnę mineralną, płyty gipsowe i inne materiały oraz pokrył koszty montażu. Część prac związanych m.in. z położeniem wełny i płyt gipsowych pozwany wykonał razem z synem. Pozwany pokrył również koszty zakupu i wymiany instalacji elektrycznej oraz zakupił piec CO. Pierwszy piec CO został zakupiony przez powódkę z środków z czynszu najmu, które przekazywał jej pozwany.

(dowód : zeznania pozwanego M. W. k. 190, 329-330 kopie umów najmu nieruchomości k. 11-16, zeznania C. W. k. 326-327, dokumenty prywatne w postaci oświadczeń i faktury VAT k. 120- 185, 280)

Powódka dokonywała zakupu materiałów budowlanych z przeznaczeniem na nieruchomość przy ul. (...). Przedłożone oświadczenia wykonawców dotyczą również tej nieruchomości.

(dowód : zeznania powódki k. 328, zeznania powoda k. 331, dokumenty prywatne tj. oświadczenia oraz faktury VAT k. 318-324).

Z wniosku powódki C. W. z udziałem uczestnika – pozwanego M. W. toczyło się postępowanie o podział budynku do użytkowania poprzez ustalenie sposobu zarządu i użytkowania izby mieszkalnej położonej w budynku przy ul. (...) w C.. Prawomocnym postanowieniem z dnia 12 grudnia 2006 r. wydanym w sprawie sygn. II Ns (...) Sąd Rejonowy w C. oddalił wniosek C. W.. Powódka nie posiada żadnego tytułu prawnego do lokalu w budynku przy ul. (...).

(dowód: kopia wniosku z dn. 1.09.2006 r. k. 53-53v, postanowienie SR w C. z dn. 12.12.2006 r. k. 44 - akta SO w C. sygn. I C (...))

Powódka od 1972 r., z okresowymi przerwami, pracowała zarobkowo w państwowych przedsiębiorstwach. Od 2005 r. prowadziła działalność gospodarczą w postaci własnego zakładu fryzjerskiego, w tym celu dzierżawiła lokal przy ul. (...) w C.. W dniu 1 lipca 2006 r. wdzierżawiający wypowiedział powódce umowę dzierżawy, w treści wypowiedzenia nie wskazano przyczyn rozwiązania umowy. Powódka zawiesiła działalność gospodarczą. Następnie decyzją Prezydenta Miasta C. z dnia 14 lipca 2008 r. wykreślono z ewidencji działalności gospodarczej działalność gospodarczą powódki. Powódka w grudniu 2005 i za cały 2006 r. z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej uzyskała odpowiednio dochód w kwocie 240,99 zł oraz przychód w kwocie 1.617 zł. W latach 2008 i 2009 r. uzyskała dochód (rozliczając się jako osoba fizyczna) odpowiednio w wysokości 5.294,14 zł i 6.471 zł. Nadto posiadała majątek osobisty w postaci nieruchomości w miejscowości Z., z którego czerpała dochód w postaci czynszu najmu, następnie nieruchomość tą sprzedawała. Powódka w przeszłości współpracowała z pozwanym w ramach prowadzonej przez niego działalności

gospodarczej o profilu galanteryjnym, otrzymywała również od pozwanego środki finansowe z czynszu najmu lokali przy ul (...).

(dowód : kopie deklaracji PIT k. 9-11, 14, 29-30, 31-33 - akta SO w Częstochowie sygn. I C (...), zeznania pozwanego k. 190, 329-330, zeznania powódki k. 327, kopia aktu notarialnego dołączonego do wniosku z 28.10.2015 r. k. 46-49 i pozostałych dokumentów załączonych na k. 79-110 tj. aktu notarialnego umowy sprzedaży z 30.11.1981 załączonego do wniosku dowodowego z 28.10.2015 r., pokwitowania bankowego dowodu wpłaty z 18.12.1979 r. stanowiącego załącznik do pisma z 28.10.2015 r., pokwitowania bankowego dowodu wpłaty z 29.12.1979 r. dołączonego do pisma z 13.01.2016 r. wyciągu z rachunku bankowego nr (...) z 9.04.1979 r., wyciągu z rachunku z datą 4.01.1980 r., wyciągu z rachunku nr (...) z 14.03.1979, wyciągu z rachunku nr (...) z 30.03. (rok nieczytelny), wyciągu z rachunku nr (...) z 23.09.1979 r., wyciągu z rachunku z 27.03. rok nieczytelny, wyciągu z rachunku z dnia 16.07.1979, 28.07.1979, wyciągu z rachunku z datą dnia 4, miesiąc i rok nieczytelne, wyciągu z rachunku z dnia 17 miesiąc nieczytelny 1979 r., wyciągu z rachunku z 28.04.1979, 5.04.1979, dokumentu wypłaty gotówkowej z 12.02.1998 r., dokumentu wypłaty z 12.05.1998, rachunków za okres od 18.11.1987 do 16.12.87 r., umowy z dnia 1.07.1972 r., zaświadczenia z 16.05.2012 r., zaświadczenia z 24.04.1992, z 6.10.2004, zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z 6.10.2004 r., z 25.08.1993, z 1996 r., umowy dzierżawy z 1.10.2005 r., wypowiedzenia umowy z 1.07.2006 r., zaświadczenia PUP w (...) 05.2010 r., decyzji Prezydenta Miasta C. z 12.08.2009 r., wyciągu z rachunku bankowego z 22.05.2009 r. kopii pisma do Pierwszego Urzędu Skarbowego z 8.11.1999; dokumenty z akt sprawy sygn. IC (...) w postaci: dok.prywatnych oświadczenia k. 85-88 w, umowy najmu nieruchomości k. 89-90,91, aktu notarialnego - umowy sprzedaży warunkowej k. 232-233)

Małżeństwo C. W. i M. W. zostało rozwiązane na mocy wyroku Sądu Okręgowego w C. w 2005 r. Po wyroku przez następne jedenaście lat strony zamieszkiwały wspólnie z synem w budynku położonym w C. przy ul. (...) i prowadziły wspólne gospodarstwo domowe, od niedawna pozwany zamieszkuje oddzielnie u siostry. Powódka C. W. od 1996 r. leczy się psychiatrycznie, cierpi na schizofrenię paranoidalną.

(dowód : zeznania powódki k. 188, 329, zeznania pozwanego k. 329-330)

Pomiędzy stronami występuje wieloletni konflikt, którego powodem poza nieudanym małżeństwem zakończonym rozwodem, jest choroba powódki, która nasila się w sytuacji, gdy nie przyjmuje ona leków. Pomiędzy stronami toczyły się liczne postępowania sądowe zainicjowane na wniosek powódki. W sprawie z wniosku C. W. o podział majątku wspólnego sygn. II Ns (...), podczas posiedzenia powódka oświadczyła, iż wartość majątku wspólnego stron wynosi 225.000 zł. Postępowanie w tej sprawie został umorzony na wniosek powódki.

(dowód: zeznania powódki k. 327-329, zeznania pozwanego k. 329-330 kopia protokołu posiedzenia z dn. 21.01.2010 r. w sprawie SR w C. sygn. II Ns (...) k. 267-268 – akta sprawy sygn. I C (...))

Ustalając stan faktyczny Sąd zasadniczo dał wiarę oraz oparł się na zgromadzonych w sprawie dokumentach, za wyjątkiem dokumentów które noszą ewidentne cechy ich przerobienia – dotyczy to dokumentów w których przekreślono dane powoda i naniesiono dane powódki C. W. (k. 120). W ocenie Sądu nie budzi wątpliwości, iż dokumenty te, z powyższym zastrzeżeniem, sporządzone zostały przez osoby, których podpisy znajdują się pod ich treścią lub też, że pochodzą od organów w ich treści wskazanych. Forma i treść tych pism są właściwe dla dokonania wskazanych w nich czynności, ponadto żadna ze stron, za wyjątkiem wyżej wskazanym, nie kwestionowała prawdziwości i rzetelności dokumentów. Odnośnie dokumentów przedstawionych przez powódkę w postaci faktur VAT na zakup materiałów budowlanych (m.in. duplikaty faktur VAT k. 63-67 – akta sprawy sygn. I C (...)) to wynika z nich jedynie, że powódka dokonała w określonym czasie zakupów wskazanych w nich materiałów budowlanych na łączną kwotę nieco ponad 2.000 zł, nie wiadomo natomiast w jakim celu je zakupiono i gdzie wykorzystano, nadto z jakich środków (własnych czy przekazanych powódce przez pozwanego). Dokumenty te nie dowodzą zatem, że zakupy te zostały dokonane na cele remontowe domu przy ul. (...), a jeśli nawet przyjąć że tak było, to że pochodziły one ze środków własnych powódki.

Sąd uznał za nieprzydatną przy rozstrzygnięciu w niniejszej sprawie opinię biegłego z zakresu szacowania nieruchomości K. S. (k. 201-257, 325-326) i tym samym nie oparł się na niej podczas ustalania stanu faktycznego. Przedmiotowa opinia miała za zadanie m.in. oszacowanie wartości nakładów dokonanych przez powódkę C. W. w oparciu o całość dowodów zaoferowanych przez obie strony procesu. W tej części biegły poczynił ustalenia jedynie na podstawie oświadczeń powódki złożonych podczas oględzin nieruchomości (k. 230) i z pominięciem pozostałych dowodów, przede wszystkim dowodów z dokumentów, co zakresłono w tezie dowodowej postanowieniem Sądu z dnia 5.04.2016 r. Wyliczenie to nie może zatem być miarodajne dla ustaleń w sprawie, skoro nie uwzględnia całości zgromadzonych dowodów, w tym także dowodów przeciwnych przedstawionych przez powoda. Biegły w konkluzji pośrednio zauważa ten mankament, nie formułuje jednoznacznego stanowiska, wskazuje że wyliczenia mogą stanowić jedynie podstawę do celu zakresłonego tezą (k. 243). W tym miejscu należy podkreślić, że obiektywne wyliczenie nakładów w świetle niewystarczających w tym zakresie dowodów zaoferowanych przez powódkę było niemożliwe do wykonania. Ustalenia opinii dokonane w pozostałym zakresie dotyczące pożytków i innych przychodów z nieruchomości pobranych przez pozwanego oraz wysokości należności z tytułu niemożności korzystania przez powódkę z nieruchomości były nieprzydatne w realiach niniejszej sprawy, skoro powódka nie wykazała tytułu prawnego do nieruchomości przy ul. (...). Wobec powyższego opinia nie mogła zostać wykorzystana w przedmiotowej sprawie.

Sąd przyznał walor wiarygodności zeznaniom pozwanego M. W., bowiem są one konsekwentne, nadto znajdują wsparcie w przedłożonych dokumentach, częściowo korelują z zeznaniami powódki w zakresie w jakim Sąd dał im wiarę. W szczególności Sąd nie kwestionował twierdzeń pozwanego, że dokonywał nakładów na nieruchomości przy ul. (...) z własnych środków, które posiadał m.in. z czynszu najmu, że samodzielnie lub z pomocą wykwalifikowanych robotników realizował remonty, że wynajmował pomieszczenia w budynku i uzyskiwał z tego dochód w postaci czynszu płaconego przez najemców, którego w części dysponentką była powódka, jak również temu, że powódka sfinansowała z tych środków część zakupów np. piec na wyposażenie tej nieruchomości.

Sąd nie dał wiary zeznaniom powódki, w których wskazywała że dokonała nakładów na nieruchomość pozwanego, zeznania powódki w tej części są niekonsekwentne i wewnętrznie sprzeczne, powódka raz nakłady co do tych samych pozycji uznaje za poniesione z własnych środków, innym razem kwalifikuje je jako opłacone z czynszu najmu (np. zakup stolarki okiennej i okien oraz innych materiałów), poza tym w powyższym zakresie zeznania powódki są gołosłowne. Powódka nie rozgranicza zakupu materiałów przyznając, że były przeznaczone na obie nieruchomości (np. zakup materiałów na dach). Z przedłożonych oświadczeń wykonawców wynika, że wykonywali określone prace z polecenia powódki, ale na nieruchomości przy ul. (...). Nadto w części powódka przyznała, że poszczególne roboty były finansowane przez męża. Wysokość udokumentowanych dochodów powódki wskazuje, że co najwyżej mogły pokrywać koszty jej utrzymania, z pewnością nie pozwalały na poczynienie nakładów w zakresie i wysokości opisanej w pozwie. Przede wszystkim powódka nie wykazała w dostateczny sposób, że dokonała na nieruchomość pozwanego danych nakładów i w związku z tym poniosła określone koszty. W pozostałej części jej zeznania nie znajdują odzwierciedlenia w stanie faktycznym, dotyczy to m.in. twierdzeń, że nieruchomość przy ul. (...) stanowi jej współwłasność z mężem. Sąd dał natomiast wiarę powódce, że leczy się psychiatrycznie od dłuższego czasu, że po rozwodzie mieszkała nadal z pozwanym i prowadziła z nim wspólne gospodarstwo domowe oraz że wcześniej razem z nim współpracowała w charakterze przedstawiciela handlowego w ramach prowadzonej przez niego działalności gospodarczej oraz że pozwany posiadał znaczne środki finansowe z czynszu najmu, .

Sąd zważył, co następuje:

Na wstępie należy podnieść, że w niniejszej sprawie nie budzi wątpliwości, że jedynym właścicielem nieruchomości przy ulicy (...) w C. jest pozwany M. W.. Jest również bezsporne, że pomiędzy stronami nie toczy się postępowanie o podział majątku wspólnego. Trzeba też podnieść, że w niniejszej sprawie strony były reprezentowane przez fachowych pełnomocników.

Powódka w pkt 1 pozwu, nie wskazując wprost podstawy prawnej żądania, domagała się odszkodowania w wysokości 360 000 zł za szkodę wynikłą z niemożności korzystania z powyższej nieruchomości, szkoda ta miała wynikać z tego,

że nie mogła prowadzić działalności fryzjerskiej. Powódka nie wykazała jednak by posiadała jakikolwiek tytuł prawny do tej nieruchomości lub jej części, w szczególności prawo do zarządu i użytkowania izby mieszkalnej w tym budynku w celu prowadzenia działalności gospodarczej, a tym samym że na pozwanym ciążył obowiązek nieodpłatnego udostępnienia jej przedmiotowego lokalu. Powódka nie podnosiła by z pozwanym łączyła ją jakkolwiek umowa, co mogłoby uzasadniać rozważenie ewentualnej odpowiedzialności kontraktowej pozwanego. Brak również podstaw do uznania by pozwany ponosił odpowiedzialność deliktową wobec powódki. Aby uznać za uzasadnione nałożenie obowiązku naprawienia szkody konieczne jest kumulatywne zaistnienie trzech przesłanek, którymi są : zdarzenie, z którym na określonych zasadach normy prawne wiążą obowiązek naprawienia szkody przez dłużnika, szkoda oraz związek przyczynowy, pozwalający ustalić, że zdarzenie jest przyczyną szkody. Zgodnie zaś z art. 6 k.c. ciężar dowodu tych przesłanek spoczywa na powódce. Powódka, reprezentowana – co należy podkreślić, przez profesjonalnego pełnomocnika, nie sprostowała temu zadaniu. Nie wykazała żadnej z w/w przesłanek, od której ustawodawca uzależnił obowiązek wypłaty odszkodowania. Z przedłożonych dokumentów nie wynika by powódka kiedykolwiek prowadziła zakład fryzjerski w lokalu należącym do pozwanego, jak również by pozwany miał jakikolwiek związek z zaprzestaniem przez nią prowadzenia tej działalności. W związku z tym brak jest jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, iż w wyniku działania pozwanego, powódka poniosła szkodę. Abstrahując od powyższych uwag, należy podkreślić, że niezasadne są zarzuty powódki, że pozwany wynajmował należący do niego lokal i uczynił to bez jej zgody czy konsultacji. Zgodnie z art.140 k.c. właściciel rzeczy (nieruchomości) w granicach określonych przez ustawy i zasady współżycia społecznego może, z wyłączeniem innych osób, korzystać z rzeczy (nieruchomości) zgodnie ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem swego prawa, w szczególności może pobierać pożytki i inne dochody z rzeczy. W tych samych granicach może rozporządzać rzeczą (nieruchomością). Pozwany mógł zatem wskazaną nieruchomość oddać w użytkowanie, wynająć lub sprzedać, jako jedyny jej właściciel dla dokonania tych czynności nie musiał mieć niczyjej zgody ani nie był zobowiązany z nikim tego uzgadniać. Niezależnie od powyższej argumentacji, trzeba zaznaczyć że wskazana przez powódkę łączna kwota strat w wysokości 360.000 zł nie znajduje żadnego potwierdzenia w przedłożonych dokumentach. Z akt powstępowania toczącego się wcześniej pomiędzy stronami przed Sądem Okręgowym w Częstochowie w sprawie sygn. I C 235/10 (podmiotowo i przedmiotowo tożsamego z niniejszym postępowaniem) i zawartych tam twierdzeń powódki wynika, że ponosiła ona dzienne straty w wysokości 200 zł. W niniejszej sprawie, jak i w tamtym postępowaniu (które zostało finalnie umorzone w związku z cofnięciem pozwu przez powódkę), powódka nie udowodniła tych twierdzeń, określenie kwoty roszczenia i jej wyliczenie jest zupełnie dowolne, arbitralne i nie zostało niczym poparte. W niniejszej sprawie powódka nie załączyła żadnych dodatkowych dowodów, na podstawie których można by wnosić, że jej żądanie jest, chociażby w części, uzasadnione. Powódka oświadczyła wprost, że nie posiada żadnych innych dokumentów, ponad te które przedstawiała w toku postępowania w tej sprawie i poprzednio toczącym się postępowaniu.

Odnosnie żądania z pkt 2 pozwu dotyczącego zwrotu nakładów, należy podkreślić że niewątpliwie na przedmiotową nieruchomość przy ul. (...) były dokonywane nakłady, okoliczność ta była bezsporna między stronami. Spornym była natomiast czy tych nakładów dokonywała (poza pozwanym) także powódka, a jeżeli tak to jaki był ich zakres i wartość. W świetle zaofiarowanych przez powódkę dowodów, brak podstaw do uznania, że sytuacja taka miała miejsce, a tym samym uwzględnienia żądania powódki w tym zakresie. Powódka nie wykazała bowiem wysokości dochodzonego w tej części roszczenia, w szczególności nie wykazała w jak sposób ustaliła wartość dochodzonego pozwem roszczenia, jak również poszczególnych kwot, jakie składają się na tą sumę. Nie przedstawiła dokumentów z których jednoznacznie i bezsprzecznie wynikałoby, że poniosła nakłady w takiej wysokości i by dotyczyły one nieruchomości należącej do pozwanego. Powódka nie dokonała rozgraniczenia nakładów poniesionych na nieruchomość stanowiącą własność pozwanego i nieruchomość będącą jej współwłasnością z pozwanym tj. przy ul. (...). Powódka po ograniczeniu roszczenia pozwu, nie dokonała selekcji materiału dowodowego poprzez dookreślenie, które z dokumentów miałyby dotyczyć nakładów poczynionych na nieruchomość stanowiącą wyłączną własność pozwanego. O powyższym świadczy to, że część przedłożonych przez nią dowodów m.in. oświadczenia o wykonanych pracach na zlecenie powódki, faktury - nie dotyczą nieruchomości objętej pozwem, lecz nieruchomości przy ul. (...) (np. dokumenty na k. 318-324). Dokumenty te nie mogą więc mieć znaczenia dla rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie. Niezależnie od tego sam fakt wystawienia dokumentów, w których jako nabywcę wskazano powódkę, nie stanowi dowodu, iż powódka faktycznie sfinansowała ich zakup, a tym samym poczyniła nakłady na przedmiotową nieruchomość. Podkreślenia

wymaga, co powódka przyznała, że współpracowała z pozwanym przez dłuższy okres czasu jako przedstawiciel w prowadzonej przez niego firmie, pozwany miał więc do niej zaufanie i jest wysoce prawdopodobnym, że od jego kontrahentów otrzymywała pieniądze za dostarczany towar. Dysponowała więc środkami należącymi do pozwanego i z pewnością pozwany za tą współpracę przekazywał jej część własnych pieniędzy. Tym samym nie można wykluczyć, że środki za nabyte przez powódkę materiały budowlane, de facto pochodziły od pozwanego. Powódka nie wykazała bowiem by współpraca ta została w jakikolwiek sposób sformalizowana i by otrzymywała z tego tytułu oficjalnie wynagrodzenie, które stanowiłoby by jej własny dochód. Kwestia ewentualnych wzajemnych rozliczeń z tego tytułu, co oczywiste, nie może stanowić przedmiotu rozpoznania w niniejszej sprawie.

Niezależnie od tego, w należy podkreślić że stan majątku osobistego powódki za okres w którym miała dokonać nakładów nie dawał podstaw do uznania możliwości poniesienia przez nią nakładów w wysokości dochodzonej pozwem, kwota ta nie znajduje odzwierciedlenia w aktywach finansowych powódki. Zauważyć jedynie wypada, że powódka próbując wykazać swoją dobrą sytuację majątkową, co miało świadczyć o potencjalnych możliwościach poniesienia przez nią nakładów, popadała w sprzeczność. Twierdziła bowiem, że posiadała znaczne zasoby środków pieniężnych (np. z tytułu sprzedaży nieruchomości), ale równolegle podnosiła także, że sytuacja zmuszała ją do zastawiania biżuterii osobistej w lombardach. Nie sposób uznać, by czyniła to w innym celu, niż dla poprawy własnego bytu. Tym samym teza, że środki pochodzące z tego źródła miały również być przeznaczone przez nią na nakłady na nieruchomość pozwanego, kłóci się z zasadami doświadczenia życiowego i jest nie do obrony. Podobnie krytycznie należy odnieść się do zeznań w których starała się wykazać, że pozwany nie mógł dokonywać nakładów na nieruchomość, gdyż pozostawał na jej utrzymaniu, skoro w pozwie wyraziła zupełnie przeciwstawne stanowisko, wskazując że był on w posiadaniu znacznych zasobów finansowych pozyskiwanych z wynajmowanych lokali, a brak dzielenia się z nią tymi środkami stanowił przedmiot zarzutu. Abstrahując od powyższych uwag, wymaga podkreślenia, że żądana suma 225.000 zł - zgodnie z oświadczeniem powódki złożonym w toku wcześniej toczącego się (i finalnie umorzonego) postępowania o podział majątku wspólnego, odpowiada wartości całego majątku wspólnego stron. Okoliczność tą przyznała powódka w toku tamtego postępowania.

Wszystkie te okoliczności niewątpliwie wskazują więc na nierzetelności i dowolne - niczym nie poparte, przyjęcie kwoty mającej odpowiadać wartości dokonanych przez powódkę nakładów. Co więcej powódka nie wykazała *causae* rzekomych przysporzeń z jej strony. Nie wskazała bowiem, na jakiej podstawie miała dokonywać tych nakładów, nie powołała się na żadne porozumienie, nawet ustne, które mogłoby uzasadniać takie zachowanie. Nie wskazała także w jak sposób miałyby one zostać w późniejszym czasie rozliczone. W związku z tym, w realiach niniejszej sprawy, brak podstaw do badania ewentualnych wzajemnych rozliczeń pomiędzy stronami w oparciu o przepisy art. 224 -230 k.c.

Konkludując należy podnieść, że ogólnikowość twierdzeń zawartych przez powódkę w pozwie a także w dalszych pismach procesowych, w których nieskutecznie próbowano go doprecyzować, a przede wszystkim brak wykazania przesłanek odpowiedzialności pozwanego w zakresie dochodzonego odszkodowania i zwrotu nakładów, spowodowało konieczność oddalenia powództwa.

Orzeczono na podstawie art. 415 k.c. a contrario, art. 471 k.c. a contrario, art.226§1 i 2 k.c. a contrario.

W tym miejscu należy również poczynić kilka ogólnych uwag. Kwestia wszystkich wzajemnych rozliczeń między stronami m.in. z tytułu współpracy powódki z pozwanym, jej osobistego zaangażowania w utrzymanie właściwego stanu nieruchomości, świadczonej nieodpłatnie pracy, pobranych pożyczek itp. winna nastąpić – co wyżej już wskazano, w trybie postępowania nieprocesowego. Zwrot nakładów i wydatków oraz rozliczenia spłaconych długów dokonuje się bowiem w zasadzie w postępowaniu o podział majątku wspólnego i tylko w ramach tego postępowania. Od chwili wszczęcia postępowania o podział majątku wspólnego nie można orzekać w sprawach unormowanych w art. 45 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego w jakimkolwiek innym postępowaniu (art. 618§2 k.p.c. w zw. z art. 567§3 i art. 688 k.p.c., zob. też uzasadnienie uchwały SN z 18.01.1982 r., III CZP 54/81, LexisNexis nr 301655). Powódka podjęła wprawdzie próbę wyjaśnienia wzajemnych rozliczeń z pozwanym w tym trybie, z jej wniosku toczyło się postępowanie o podział majątku wspólnego w sprawie sygn. II Ns (...), niemniej jednak zostało ono umorzone na wniosek powódki w dniu 21 stycznia 2010 r. (kopia protokołu posiedzenia z dn. 21.01.2010 r. w sprawie SR w C. sygn.

II Ns (...) k. 267-268 – akta sprawy sygn. I C (...)). Wyłącznie w postępowaniu procesowym możliwe jest natomiast żądanie wcześniejszego tj. przed ustaniem wspólności majątkowej zwrotu poczynionych nakładów i wydatków, a po ustaniu wspólności majątkowej – jedynie w sytuacji, gdy nie istnieje wspólny majątek jako obiekt podziału (post. SN z 12.04.2000 r., sygn. IV CKN 27/2000, Lexis.pl nr 402249).

Zatem właściwą drogą postępowania w celu dokonania wszystkich rozliczeń między stronami, po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej, gdy istnieje wspólny majątek, a z taką sytuacją mamy do czynienia w niniejszej sprawie (związek małżeński pomiędzy stronami orzeczeniem Sądu został rozwiązany w 2005 r., posiadają wspólne aktywa) jest droga postępowania o podział majątku wspólnego. W postępowaniu procesowym, jak w niniejszej sprawie, Sąd działa w granicach zgłoszonego żądania, nie jest zatem władny dokonać rozliczenia wszystkich nakładów poczynionych z majątku wspólnego na majątek osobisty, jeżeli takie żądanie nie zostało zgłoszone.

Finalnie należy również odnieść się do zarzutu przedawnienia roszczenia, zgłoszonego werbalnie przez stronę pozwaną w trakcie postępowania, na jednym z terminów rozprawy. Zarzut ten, poza jego podniesieniem, nie został w żaden sposób umotywowany, nie wiadomo do jakich zdarzeń miałby mieć zastosowanie. Tym samym nie jest możliwa jego merytoryczna ocena. W związku z tym zarzut przedawnienia uznać należy za nie wykazany, a przez to chybiony. Na marginesie należy jedynie zauważyć, że wyrażany jest pogląd, że roszczenie o zwrot poczynionych nakładów, wydatków i spłaconych długów nie ulegają przedawnieniu i mogą być dochodzone w postępowaniu o podział majątku wspólnego niezależnie od chwili ich dokonania (zob. J. Pietrzykowski, w: Kodeks rodzinny..., 2003, uwaga Nb 9 do art. 45 kro).

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c.

Powódka była zwolniona w całości od kosztów sądowych w sprawie, które tymczasowo wyłożył za nią Skarb Państwa. Biorąc pod uwagę trudną sytuację finansową powódki oraz jej stan zdrowia, Sąd postanowił nie obciążać powódki kosztami procesu. Podstawą prawną przyznania adwokatowi P. N. kwoty 8 856 zł tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce C. W. z urzędu były przepisy art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2009 r., nr 146, poz. 1188 z późn. zm.) oraz § 6 pkt 7 w zw. z § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 z późn. zm.). Na podstawie tych samych regulacji prawnych i w tej samej wysokości tj. 8 856 zł przyznano zwrot kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata J. J. pozwanemu M. W..

Jednocześnie Sąd nie znalazł podstaw do ustalenia wysokości wynagrodzenia pełnomocnika powódki i pełnomocnika pozwanego w wysokości 125% stawki minimalnej, o której mowa w § 19 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, albowiem sprawa niniejsza nie była sprawą zawiłą oraz skomplikowaną i podobnie nakład pracy pełnomocników stron wniesiony w jej rozstrzygnięcie nie wykraczał ponad przeciętny nakład pracy wymagany dla tego rodzaju spraw.